Mr. SPEAKER.—What time would it take ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It all depends upon the Hon'ble Members. I expect it should not take more than one hour.

Mr. SPEAKER.—If the House has no objection, it will be taken up tomorrow.

ಸದಸ್ಯರು.—ಆಗಬಹುದು.

ANDHRA STATE BILL, 1953.

[Mr. DEPUTY SPEAKER (Sri R. Chennigaramiah) in the Chair.]

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Sir, I support the Andhra State Bill. I would not have taken much time but for the fact that new issues and controversies have risen on account of the attitude adopted by our friends in the neighbouring State. Sir, we have been following the proceedings of the Legislaturei n the neighbouring State and instead of accepting the decision already arrived at, new issues have been raised and it is proposed to reopen all the issues. The Andhra friends contend that the Bellary Taluk does not belong to Karnataka but belongs to Andhra and again they have passed a resolution that a Boundary Commission should be appointed for the formation of Vishala Andhra. So, I must state that the matter has become more and more complicated and I think it needs our careful consideration at this time. Sir, when it was announced that Andhra State would be formed, we all felt glad that the long-felt desire and the cherished ambition of our Andhra brethren have been realised. But I never expected that the matter would be so complicated on such a simple issue. Their own previous statements are against them and stops them from reopening the question of Bellary Taluk. The question of forming linguistic provinces and the Andhra State was recognised in the J. V. P. report. It is a very important report. Perhaps it forms the foundation of all linguistic provinces and in that report it is stated that the Andhra Province should be formed out of the undisputed Telugu Districts and areas of the Madras State and the areas included must be done under mutual agreement. In this report, there was no room for any controversy. One of the conditions precedent for the formation of the Andhra State is this : that there should not be any dispute in respect of any area. The Andhra State at present must be satisfied with the formation of grouping together such Andhra Districts that are not subjected to any dispute. And again, Sir, the Prime Minister's statement envisaged the same principle. He also announced that the Andhra State shall be formed out of the undisputed and uncontested Andhra Districts, and I think it was practically agreed to. So, according to these two statements, all such areas that are subject of controversy, whether it is Telugu or Andhra, must be excluded. This naturally had its repercussion on the District of Bellary. I will first take up the question of Bellary Taluk and find out if there is any justification for reopening the case of Bellary Taluk. Sir, Bellary Taluk according to the admission of the Andhra leaders themselves comes under the Karnataka area. Let me first take the Partition Committee Report. The Partition Committee consisted of four Andhra leaders including Sri Prakasam, Sri Gopalo Reddy, Sri Bhakthavatsalam and two or three from Madras State. There were no representatives from the Bellary District. They went through this question carefully. Even though there was no Kannada representative, the Partition Committee divided Bellary District into two areas and had conceded in the Report that the Taluk of Bellary should go to Karnataka and they claimed only Adoni, Alur and Rayadurg for Andhra. I will read the relevant portion of the Partition Committee Report :

> " The Committee accordingly recommends that the Andhra Province may be formed before the 26th January 1950, including in it the districts of Visakhapatnam, East Godavari, West Godavdri, Krishna, Guntur, Nellore, Chittoor, Cuddapah, Kurnool and

Anantapur and the Adoni, Alur and Rayadurg Taluks of the Bellary Districts. The new Madras Province will accordingly comprise the rest of the present Province of Madras."

The Andhra leaders have not claimed Bellary Taluk for Andhra. Again they have stated in the report:—

"In view of the controversy referred to above, we recommend that the remaining areas of the Bellary District, namely, Siruguppa, Bellary, Hospet, Hadagali, Harapanahalli and Kudligi taluks and Sandur, may be constituted into a separate district pending the final arrangements in regard to these areas. Though the Andhra Province is vitally interested in the headworks and certain other works connected with the Tungabhadra Project which are situated in the new district recommended by us, and though the Andhra leaders are quite willing to administer the new district, we would recommend the new Bellary district should be administered by the residuary Madras Province."

So, under the Partition Committee Report, they have never claimed the Taluk of Bellary for Andhra and even leaders like Sri Gopala Reddy and Sri Prakasam have not claimed it. Even Sri Prakasam has never put forward his claim for Bellary Taluk for Andhra in his dissenting minute and this was in the year 1950. Again, Sir, Sri Kaleswara Rao and Sri Suryanarayana Rao, the two Andhra Leaders have admitted that Bellary Taluk should form part of Karnataka. In pursuance of this Partition Report Committee and in pursuance of the Report of Sri Misra who has emphatically and unequivocally said that Bellary Taluk should go to Karnataka, the Prime Minister announced that Bellary Taluk should go to Mysore. In fact, there was no need for the Prime Minister to have delayed the announcement so long.

It may be asked why Bellary District was apportioned to Mysore. According to the Partition Committee Report, it might have been left with Madras. Madras refused to have the Karnataka portion of Bellary District in Madras State; consequently it has to be included in Mysore. The people of Bellary were anxious to join Mysore, and hence this decision of the Prime Minister to include Bellary in the State of Mysore. Such being the case, I do not know on what grounds our Andhra friends claim Bellary. There are statements of their own leaders; there is the report of the Partition Committee dominated by Andhra leaders; there are the findings of two eminent judges. In accordance with these, Bellary Taluk goes over to Mysore and as such the Andhra leaders have absolutely no cause to complain against this award Of late, they seem to have become very much agitated over this. I do not know on what ground and under what principle, except to create trouble, they are doing this. It is unfortunate that demands are made to create trouble. I had been to the City of Bellary and was there was unnecessary commotion; there was unnecessary trouble. I would appeal to my Andhra friends that these are minor matters and hereafter we have to live like brethren; we have to depend upon each other like friends; we are intimately connected together, bound together by Thungabhadra Project; there is no need to quarrel. Let them be sportsmen; let them abide by the decision of the Prime Minister and the Committee that was appointed to give a finding, and when they have given a finding in favour of Mysore for inclusion of Bellary Taluk in Mysore, it is but right that they should abide by this decision and not reopen the question of Bellary Taluk.

Sir, since they have raised the question of Vishala Andhra their attitude now perhaps seems to be that the whole of Bellary District should go to Andhra. I think I must state a few words in this connection. What was the position of Bellary District before and what is it now? What is the historical background? It has been admitted on all sides that Vijayanagar Kingdom played an important part and it was acknowledged as a Karnataka Kingdom.

Sri Mulka GOVINDA REDDY (Chitaldrug).—Question.

Sri J. MOHAMED IMAM.—My friend questions me. The famous King of Vijayanagara, Krishnadevaraya, was called "Kannada Rajya Rama Ramana." (*A Voice.*—"Andhra Rama Ramana"!) There are people here who are interested in establishing Andhra-Karnataka. I have no objection for that. If the country demands and the affinity between Andhras and Karnatakas is so high that they must form Andhra-Karnataka, they might think of it. There are unmistakable proofs that Vijayanagar Kingdom was absolutely hundred per cent Kannada country Vidyaranya was not an Andhra. Recently I went to Hampe. I was shown a place called Purandaradas *peeta*; it was here that Purandaradas composed all his poems in Kannada. The association of such names like Vidyaranya, Purandaradas, Mantralaya Raghavendraswami with Karnataka compels one to accept the fact that Bellary District was essentially a part of Vijayanagara Kingdom. Well, Sir. coming to recent times we cannot forget the fact that Bellary, whatever it may be, formed part of Mysore it being conquered by a General of the King of Mysore. It continued to be so till the year 1792 when the Britishers made a gift of it to Hyderabad. The Hyderabad Governmene ceded it to Madras Government, perhaps as a temporary measure and naturally as stated by the Chief Minister yesterday, the child has come back to its mother. The historical background is such that nobody can deny that the entire Bellary District formed part of Karnataka Rajya. It is only since 1792 it went to another province. I want to give one recent instance, which happened in the year 1925, which proves, according to the temperament of the people, that the entire District of Bellary does not belong to Andhra area and has a different culture. In the year 1925 ehe Andhra University Bill was introduced in the Legislative Council of Madras. Originally they proposed to include Bellary and all the neighbouring areas. Then there was a strong protest. Dr. Naganna Gowdh was a member of the Legislative Council then and he brought an amendment that Bellary District should be excluded from the Andhra University and this was supported by Andhra leaders themselves and now the entire Bellary District has been excluded from the jurisdiction of the Andhra University.

10 A.M.

If Bellary District is an Andhra District as claimed by my friends, then why was it not included and why was it not brought within the jurisdiction, of the Andhra University? The very fact that Bellary District was excluded from the Andhra University shows that Bellary District has different culture and different outlook. Even now, it is affiliated to the Madras University and it does not form part of the Andhra University. It is a clear proof that the entire Bellary District comes under a different culture and different heritage. Apart from linguistic grounds—that is only a minor point—it is quite necesary that the entire Bellary District is retained as a single unit on administrative grounds and administrative convenience. The taluks of Adoni, Alur and Rayadurg form part of Bellary District from a very long time. These three taluks have been separated from the other seven taluks. All these ten taluks have lined together, established intimate relations and close connections with each other for more than a century. There has been economic inter-dealing, business and social connection and suddenly if the District is bifurcated into seven taluks on one side and three taluks on the other, then there will be sudden dislocation of economic stability. All such matters must be dealt with as a unit, as a District. They must take the general sense of the people of the District and be guided by majority opinion and if the majority of the District are of the opinion that the District should go to certain area, then it must be allowed. But if the Government of India go on dissecting taluk by taluk, hobli by hobli, village by village and firka by firka, troubles are bound to occur. They must take a general

view not only on linguistic grounds but on administrative grounds, having regard to the economic conditions and to the previous conditions of the District. On these grounds, 7 taluks with a major population of nearly 8 lakhs are allotted to Mysore and 3 taluks to the Andhra State. I wish the Government of India had considered the state of the entire District not only on linguistic grounds but also on other grounds. On linguistic ground, as the majority of people in the District speak Kannada, it must go to Kannada area; on administrative ground, in the interests of the people, it would have been very wise if they had allotted the entire District to the State of Mysore.

Again, a new problem has crept in there. The Tungabhadra Project, I am sure, is going to create new problems. These problems embrace the entire District; they are common to all the taluks in the District. If there is such division, then I am afraid the future management and administration will be very difficult and there will also be troubles and complications. Now alone, I can bring to the notice of this House certain propaganda carried on against the State of Mysore. I want to bring to the notice of the House the propaganda against the State of Mysore regarding Tungabhadra Project. I happened to read a Leader in the paper *The Madras Mail.* I did not expect such a thing from a leading paper like *The Madras Mail* The heading is "Who Pays?"—

> "According to a New Delhi report, discussions are proceeding between the Union Government and the Madras and Mysore Governments concerning the Tungabhadra Project and the division of its assets and liabilities. Now that Bellary Taluk is to be included in Mysore under the scheme for the re-division of the present Madras State, the biggest beneficiary of the Tungabhadra Project will be neither Madras nor Hyderabad, which have built it at their own cost, but Mysore, which created many obstacles to the project when it was first mooted. Mysore has, so far, contributed nothing towards the execution of the project, yet the Tungabhadra headworks will be in the Bellary area assigned to Mysore; the electricity generating station will also be there.
>
> "The Delhi message also stated that Mysore is claiming the entire output of electricity from the project arguing that power generated by it should be utilised within Mysore State and not made available to Andhradesa. If Mysore gets its way, it will be a sore blow for the new Andhra State, for the hydro-electric project as now designed envisages the major part of the electricity produced by it going to Andhradesa, and only a minor proportion going to Mysore State. An earlier report indicated that it was not then the intention that the partition of Bellary District should in any way affect the quantum of power already provided in the respective areas. It was then hoped that electric power would soon be flowing into Rayalaseema, taking prosperity to its people. Now, it seems, that Rayalaseema's expectations may be disappointed and that Mysore may get the major part of the power. We are told that Mysore's argument is that when its own major industrial enterprises such as Bhadravati are starved for power, it is not proper to talk of distributing that power to distant Andhra territory. That is a superficial argument which carries no weight. If Mysore had taken a lively interest in the development of the Tungabhadra Project, and had fully co-operated therein, her case for special treatment might have found some support."

It proceeds in a similar strain. I do not know whether attention is drawn to it.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Is that an editorial?

Sri J. MOHAMED IMAM.—Yes. It is an unhappy article. I wish they had taken necessary steps and as one intimately connected with it, I want to state certain things. When the agreement between the Madras Government and the Mysore Government was drawn up regarding Lakkavalli Reservoir and Tungabhadra Reservoir, I took an active part: I was Minister for Public Works, and the representatives of the Mysore Government and the representatives of the Madras Government met at Ooty and I can say with personal authority and knowledge what happened. The statement made by the Paper that Mysore put obstacles is absolutely false. If anybody put obstacles for the materialisation of the scheme—I do not find fault—if there was any delay, it was the Government of Madras that was responsible for it. If you take the previous records, you will find that Mysore had been corresponding with the Madras Government for over 20 years and finally Sri Ramamurthy who took a genuine interest and who was anxious for the realisation of Tungabhadra Project in Bellary District, took special trouble and he made special endeavours and we met together for weeks and weeks and we came to this agreement.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—What was Sri Ramamurthy then?

Sri J. MOHAMED IMAM.—He was a Minister.

Sri T. MARIAPPA (Mysore City—North).—He was an Adviser.

Sri J. MOHAMED IMAM.—He was one of the Councillors or Advisers. If there was any delay or if anybody was responsible for the delay, it was certainly not the Government of Mysore. Under the agreement, I can tell you how the old Mysore has suffered—I say 'old Mysore' because there is going to be 'new Mysore'. As against 60 thousand million cubic feet that were allotted to the State of Mysore, we have conceded more than 2½ times the quantity to the State of Madras; we have given them power. *The Madras Mail* says we did not co-operate. I can state that we immediately supplied at their request the necessary quantum of power for the execution of Tungabhadra Dam much at our expense. Not only that, that power has gone to Kurnool, Ooty, etc. To make such unfair remarks, it is really unfair on the part of a leading Paper like "The Madras Mail", which I never expected. Again he says that Mysore will become the biggest beneficiary. I do not know how; he ought not to have anticipated the issue. The discussion between Mysore and Andhra is still in its infancy. Perhaps our representatives have not yet taken any steps and no material agreement or decision has been arrived at. But he is anticipating the future; he says that Mysore wants the entire output of power; I do not know how *The Madras Mail* got this information and who gave this information. Mysore cannot demand the entire output of power. It is really unfair. The statement that the entire output of power is demanded by Mysore is thoroughly incorrect and not borne out by facts.

By this partition, the Government of India has created many more problems than they thought about. Even now I appeal to the Government that they should decide, taking the entire District as one unit. Linguistic consideration alone should not be the criterion; other considerations also should come in *viz*. administrative convenience, interests and future set-up of this country and interests of Tungabhadra Project which embraces that whole area. Even the historical background is in favour of Bellary going to Mysore. There is also the cultural background and administrative convenience. Especially when Tungabhadra dam is there, there is every reason that the entire District of Bellary should go to Mysore. Again I submit that if the people living in Adoni, Alur and Rayadurg are included in the Andhra District, there will be a good deal of trouble and inconvenience. They had their dealings till now with Bellary town; they had their business relationship with Bellary town and if those people of the three taluks are asked to go to a strange District, then they will be in awful trouble and I can tell what these people of the

three taluks desire. Though there may be Telugu speaking people in a majority, subject to correction.........

Sri T. MARIAPPA.—Only in towns.

Sri J. MOHAMED IMAM.—If you take the sense of the people living in the three taluks, you will know that not only on linguistic ground, but also on administrative ground and on business ground, they want to be tacked on to the District of Bellary. Sir, I have adduced sufficient reasons with facts and figures, to show that taking the historical background, the cultural background, affinity and administrative convenience into account, the entire district of Bellary should go to Mysore. The re-opening of the question of Bellary would simply lead to trouble. I am sure our Andhra friends are creating trouble and nothing else. I am not concerned with the question of either Visala Andhra or Visala Karnataka now, when I speak something about the Kannada-speaking people in the State of Madras.

Sir, with due deference to the Government of India, I must submit that they would have been wise if they had decided the question relating to all these areas at one and the same time. If they take up the question one by one, area by area, then the troubles also are bound to recur according to each case. There is agitation in all those areas where the Kannada-speaking people predominate. People in South Canara, Kollegal, Madakasira and Nilgiris are anxious to join Mysore and they want their future to be settled. If the Centre had taken up the question of all the areas simultaneously and given a decision once for all, perhaps there would have been trouble only once and it would have subsided. Now, it so happens that they are taking the question of each area separately. Regarding the question of Bellary, they kept pending for some time the question of Bellary Taluk. They took a decision and then there has been a certain amount of trouble. Again agitation will come from other areas. By such a policy, we will be keeping alive agitation and trouble. I wish that the Government of India had considered all these questions as a whole and taken a decision whether to hand it over to Andhra or to Madras or transfer it to Mysore. Now, questions are still pending. There is the question of South Canara. I think the Chief Minister was there. Immediately after he went, I had an occasion to visit that area.

Sri K. PATTABHIRAMAN (Kolar).—Did he conquer that territory ?

Sri J. MOHAMED IMAM.—He must have conquered their hearts at least.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—Not geographically.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Not geographically. Those people who are living nearly four hundred miles away from Madras are very anxious to join Mysore. It is to the mutual advantage of both Mysore and South Canara that this fusion takes place. It is to the advantage of Mysore also. Those people are very anxious to join us. Similarly representatives of Kollegal had come here. They are also anxious to join Mysore and they have also sent in a memorandum. Similar is the case of Madakasira. It is surrounded by the State of Mysore. It is an enclave. They have been agitating to go to Mysore. Such important questions are set aside and I do not know when the Government of India will consider these. Anyhow, there is going to be some trouble and agitation which are kept away. They must decide these questions now alone—the fate of the people of South Canara, Nilgiris, Madakasira and other places. There are certain other areas also which I claim from Andhra. I claim that Kalyandurga be included in Mysore State and also whatever other areas that belong to Karnataka. My submission is that the Government of India should tackle all these questions at one time and give a decision. This is more practical and this is subject to less trouble and less of evil. I have given adequate reasons why all these areas should be transferred.

The second question is: perhaps an objection may be taken that because Bellary is a deficit area, why should we take it as it will be a drain on the State of Mysore. I must point out that this

(SRI J. MOHAMED IMAM.)

is not a mercenary business. This is not a business proposition, nor a mercenary concern. We are reclaiming our brethren who lived with us for centuries together but who parted from us for a short period. They are coming back. They may be poor. They may be helpless. If we are in a better position, it is our duty to extend all help, to extend all advantage and see that they are well provided for and that they should be brought up to our level. But this need not frighten us. Bellary is in as good a position as any district in the State of Mysore. Take for example the Mandya District. What was Mandya District about 25 years ago; before the high level canal of Krishnarajasagar came into existence, it was an arid desert. But for Krishnarajasagara, it would still be a dry land. It would have been as good as Chitaldrug. After the advent of the high level canal, it has become a golden valley. Wealth has improved. The ryots are much better of. My friend Sri Veeranna Gowdh will not quarrel with me if I say that it is one of the wealthiest districts in the State which is not in need of any help. The same can be said of Bellary District also. There has come into existence the Tungabhadra dam in that district. For the realisation of the Tungabhadra project, the Government of Mysore have helped from the beginning. We did our best by the supply of men, material and power. We have supplied power. Even to other areas in Madras, we have supplied power. We have done our best and we have contributed our best for their welfare.

I recently visited the Tungabhadra Dam. They have stored water to a height of one hundred feet. It is a magnificent sight. When I saw it, I felt proud that such a dam has come into existence. At the same time, I felt humiliated when I thought of the fate of Lakkavalli Dam. Funds were provided simultaneously for both these projects and both took their origin at the same time. But only Tungabhadra is an accomplished fact, while Lakkavalli is still in the womb of the earth.

SRI K. HANUMANTHAIYA (Chief Minister).—May I intervene Sir? Tungabhadra is the joint work of three Governments. But they are asking me to do the work of three men all of a sudden and in the twinkling of an eye.

MR. DEPUTY SPEAKER.—They are only reminding the Government to expedite the work.

SRI J. MOHAMED IMAM.—Our Government has done its own share of work. The Madras Engineers have done good work. They have done a remarkably good piece of work within the course of six years. The dam is very well built. I visited it when it was full. This reservoir will help all that dry area and it will increase the material prosperity and wealth of this district just as Krishnarajasagara helped the district of Mandya. We are going to get power. The rights of each State will be determined by negotiations. Due to the production of power, there is ample opportunity for the development of industries. Sandur State is rich in minerals. I know that thousands and thousands of tons of iron ore are being exported to Japan. It is a regular business. In course of time our Government may prohibit this export and start an iron foundry. Manganese and other things are also there. The deficit of twenty lakhs cannot frighten us in any way.

The first thing that we have to do is we should give some more Kannada schools. Andhra culture has been imposed on Bellary. We have to thank one of its Collectors. Mr. Mascardi, who in 1916, reported to the Government of Madras that this entire district was a Kannada district, that they must start Kannada schools and that Kannada should also become the official language. We should not be deterred by questions of finance. Every district in Madras State has got a college. Why has not Bellary its own college? If grants were asked for a college, they were asked to go to Anantapur. We must go forward and help them in every direction and from every point of view. If people feel that they will be happier in Andhra than in Mysore, there is no

objection for such of them to go to Andhra.

The district may be backward from the points of view of education, medical facilities, etc. It is our duty to provide them with all these facilities and correspondingly we are going to get more benefits than we confer on them.

The entire district must be regarded as a single administrative unit. It is because of the Tungabhadra dam. The dam is in Hospet taluk which comes under the transferred territory. It comprises of 133 square miles, nearly three times Krishnarajasagara, It has submerged 66 villages. Since the dam will be in Mysore territory, steps that have to be taken in its behalf will have to be taken by the State Government. For example, the spread of water will necessarily create many problems. The health problem—it is the State of Mysore that has to look to it. What about the health condition of the neighbouring villages and people thirty miles around? Secondly, there is the question of protective work behind the dam. Then there is the question of distribution of water. All this will come up. These will lead to friction. Regarding the health problem, suppose we ask the Andhra, State to look to it they will say, "health is your problem and you have to look to it." We know Government had to spend a sum of fifty lakhs of rupees to provide adequate drainage in Mandya where the Krishnarajasagara irrigates. Similarly, such problems will arise. To deal with such matters, it is better that the entire district becomes a single unit. Regarding the protective work behind the dam, the Andhra State may say, 'You look to it, only give us our water; we will take it up through canals'. But what about the problems that arise from the site of the dam to the boundaries of Mysore State? You should take all these into consideration. Linguistic consideration alone should not be the criterion. Government should take into consideration the question of administration, finance, previous background, history and the sentimental feelings of the people living in the three taluks of Alur, Adoni and Rayadurg. Will it be to the advantage of those people to go to Kurnool or will it be to their advantage if they maintain *status quo*?

10-30 A.M.

All these things are to be considered. I think we have got a good case. After taking the future set-up into consideration, the Government of India must transfer the entire district of Bellary to Mysore. This will be more practicable; there will be less complication; and this will create a harmonious relationship between Mysore and Andhra.

Sir, I need not say anything more. I have stated what I feel and believe. I wish the Government will take action against the leader mentioned in *The Madras Mail* which has given incorrect statements and which has accused the Government that they are obstructing the construction of Tungabhadra Dam. I hope and I appeal to all the papers that they will not be a party to such mischievous propaganda which will be prejudicial to the harmonious relationship between Mysore and Andhra. I can tell you Sir, I am nearer to Andhras than I am to Tamil people because Andhra people are living around me. I can understand Telugu language much better. In fact, I often speak to Sri Govinda Reddy as '*Randi, pondi*'. They must understand the question at issue. So far as Andhra is concerned, it is a minor object. Let us take broad things into consideration, namely, that Andhra and Mysore have to live together happily and intimately for centuries and centuries to come. We need mutual help and mutual goodwill. Simply because Andhra forms a separate State and we form a separate State, that does not mean that we are going to live separately. They need our help and we need their help. For example, even sacrificing our own interest, did we not supply the entier Andhra District with power from Jog Hydro-Electric Works? But for our co-operation, this would not have happened. In future also we have to be inter-dependent. These small matters should not affect our harmonious relationship that has been existing between us for centuries

(SRI J. MOHAMED IMAM.)

together and that it is quite necessary hereafter to exist for centuries to come. I appeal to them to take a dispassionate view and a sportsmanlike view and concede, in our interest and in their interest, the entire District of Bellary to Mysore. I assure them that this will not in any way be to their disadvantage. It will be to their advantage. We will not regard Andhra as a separate State. We know full well that the Andhras will co-operate with us. There will be co-operation and mutual help between these two States. Sir, I have finished.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise for lunch and meet at 11-5 A.M.

The House adjourned for Lunch at Thirty-Five Minutes past Ten of the Clock and reassembled at Five Minutes past Eleven of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair]

SRI J. MOHAMED IMAM.—Sir, I want about two minutes just to clarify some of the points I stated earlier.

Sir, I stated in the course of my speech that the entire district of Bellary was excluded from the jurisdiction of the Andhra University on cultural grounds and Dr. Nagan Gowda had brought an amendment in the Legislative Council. At that time, Sri K. Kaleswar Rao, an eminent Andhra patriot, supported this Bill and this is what he has stated :—

> "........generally it is admitted that the Bellary District is essentially a Kanarese-speaking district...... If there is one or two Telugu-Speaking Taluks according to the Census, that will be taken back to Andhra University" (*But no taluk was taken back*). "If there are one or two firkas which are Telugu-speaking, let them be taken back to the Andhra State."

Again, another gentleman by name Sri R. Suryanarayana Rao, M. L. C., has stated in January 1950 in the Madras Legislative Council :—

> "I do not know why there should be this grabbing for the three taluks in Bellary whatever may be said of the other districts of Rayalaseema, it is an acknowledged fact that Bellary, is a bilingual district and it is not known how the three taluks mentioned in the schedule come under the Andhra area."

I again say that from the point of view of administrative convenience, the entire district should go to Mysore. Above all these considerations, division of the Bellary District at the present juncture will be disastrous to the economic development of the district. To put it in the words of Sri R. Suryanarayana Rao, M. L. C. :

> "The Tungabhadra Project is to serve the whole District of Bellary and therefore I strongly feel that it is necessary that the whole of Bellary should be treated as one unit........The construction of the Project should go on without a hitch. This is a point on which all are agreed. Therefore, in the interest of the people and the economic development of the area it should continue to be one unit."

That is why I advocate very strongly that the whole Bellary District should continue as one unit. Their desire to reopen the question of Bellary Taluk is of very little importance and I think they are not very sincere in their attempt. But this question must be considered afresh in the light of what has been said by the previous Andhra leaders themselves, and by the present condition of the district. The Andhra leaders themselves admit that in the interest of the entire district and to create administrative convenience, the entire district should be treated as one unit. I submitted earlier Sir, that the district must be taken as a whole and it should not be dissected taluk by taluk or firka by firka or village by village, which is very dangerous. I hope this will be

borne by the Government of India while arriving at a decision. I hope even now it is not too late to allot the entire District of Bellary to Mysore on the ground of administrative convenience and in the interest of the Tungabhadra Project and the future execution of Tungabhadra Dam.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Before we go on further with the debate on this Bill, I would like to know how long we will continue this debate?

Mr. SPEAKER.–We will continue the debate on this Bill tomorrow also.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Because I do not want that Andhra casa should go by default.

Sri K. HANUMANTHAIYA (Leader of the House).—Is it the understanding that these two days are allotted for general discussion and the rest of the time for consideration of the Bill?

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR (T.-Narasipur).–I want one clarification. A note has been circulated to-day to all the members. The note that has been circulated already bears no signature. We want to know under whose authority the note has been circulated.

Sri A. G. RAMACHANDRA RAO (Minister for Law and Education).—It is coming up in the proper form just now.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ಸಾಗರ–ಹೊಸನಗರ).— ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿನ್ನೆಯದಿನ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ 1953ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಆಂಧ್ರ ಸ್ಟೇಟ್ ಬಿಲ್ಲಿನ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಈ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಇಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಲದಾನಮಾಡಿದ ಪೊಟ್ಟಿ ಶ್ರೀರಾಮುಲು ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಹೋರಾಟಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಮುಖಂಡರು ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರಜನತೆಯ ಹೋರಾಟದ ಫಲ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕೀರ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೇ ಸೇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಹಂಚಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯ ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈರೀತಿ ಹಂಚಿಕೆಮಾಡುವಾಗ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಒಂದು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಆಡಳಿತ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗಿದೆ. ಅದೇರೀತಿ ಇಂದು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರನ್ನೊಳಗೊಂಡಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲಿದೆ. ಇದನ್ನೇ ನಾವೀಗ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸಂತೋಷ ಮತ್ತು ವಿಷಾದಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕೂಡ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲೇ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪೂರಾ ಕಾಲವಿಳಂಬವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗಿಬಂದಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯಾದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಮಾನ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದ್ರೋಹವೆಸಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ವಿಷಾದದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಎರಡುಕೋಟಿ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಕೂಡ ವಿಷಾದಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೂ ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕವರಿಗೂ ನಾನು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಹಂಚಿಕೆಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಳಂಬಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಭಂಗವುಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಂತಿರತಕ್ಕ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಹಿಂದಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಯುಂಟಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಡಕುಂಟಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ವಿಳಂಬ ನೀತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗಾಗುವುದರಿಂದ, ನೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಬೇಕು, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೋ, ಆ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣ ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರ ಹಾಗೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತ ಜನತೆಯಿಂದ ಮೊದಲಾಯಿತೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ, ಕನ್ನಡಿಗರೇನೂ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ಜಾಗ್ರತರಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಬೇಡಿಕೆ ಆಂಧ್ರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾನ್ಯತೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಸಮಿತಿಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಳಂಬ ನೀತಿ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರದವರು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ನಾವು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.)

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಿಂದೇನು ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅನಂತರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಗೆ ಮನಸ್ಸುಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ವಾದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ವಂಚನೆಮಾಡುವ ವಾದ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತದ ಆಗುಹೋಗಿನ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತರಚನೆ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾದ ಗಮನ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕನ್ನಡಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ: ಈ ಆಂಧ್ರರಾಜ್ಯ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾದ ಒಂದು ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಇಂದು ನಾವು ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಗಿಸಬಾರದೇ ಎಂಬುದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯತನಕವೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯದ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬಹುದಾದ ಬೇರೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸೂಚನೆಯಿಲ್ಲ. ಇದು ಮತ್ತಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗೂ ವಿಷಾದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಡಕಶಿರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅದು ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ವಾದದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ! ಅದೇರೀತಿ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ, ನೀಲಗಿರಿ ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆ—ಇವುಗಳು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಈ ತೊಡಕನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಾರದೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯಾದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆ, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ, ನೀಲಗಿರಿ ಮುಂತಾದ ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಮತ್ತು ಇತರ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೂ, ಕೊಡಗನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಆಗಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದು ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಗೆ ಒಂದು ಮಹಾದ್ವಾರ ತೆರೆದಂತಾಗಿದೆ, ಇದೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾವನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್‌ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಂತಿದ್ದ ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ವೈಮನಸ್ಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಎಷ್ಟೋ ನಡೆದವು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ಬಾಳಲು ಕಲಿಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಪರಸ್ಪರ ವೈರತ್ವಗಳಿಗೆ ನಾವು ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಮೂರ್ಖತನವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇಂದು ಕೆಲವು ಮಹಾಶಯರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗ ತೆಲುಗು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ-ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆಯೆಂದು ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಒಂದುವೇಳೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರು ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿದ್ದು ಅವು ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಕಂಡುಬಂದು ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ, ಸೇರುವುದಾದರೆ, ಹಾಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನಂತೂ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ಅಡ್ಡಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಸೂಚಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು corridor ಕೇಳತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ: ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜನರು ಯಾವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಇಂದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವಲಸೆಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು, ಒಂದು ದೇಶದ ಜನರು ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೆಲಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಅದೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ಭಾವೋದ್ರೇಕಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದುಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜಾತೀಯತೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಕೆಟ್ಟತನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮಣೆಯಾಗುತ್ತದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಭಾಷಾ ಮೋಹವೂ ಜನತೆಯ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟಮಾಡುವಾಗ, ವಾದಮಾಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಆ ವಾದವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಮಾಡುವಾಗ, ಆ ವಾದವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಅಥವಾ ಮರಾಠಾ ಜನರನ್ನು ಕೆರಳಿಸದಿರುವ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡದಿರುವ ರೀತಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸುವಾಗ ಅನೇಕ ಎಡರು ತೊಡಕುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅನೇಕರು 'ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ; ಮಿಶ್ರರವರ ವರದಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ವರದಿಯೇ ಹೊರತು ಅದು ಕೊನೆಯ ತೀರ್ಮಾನವಲ್ಲ, ಅದು ಅವಾರ್ಡ್ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೇ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹಠ ಹಿಡಿದಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಭಯಾನಕವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ

ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 'ರಕ್ತಪಾತ ಮಾವುತುಂದಿ' ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡಿಗರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಜನರು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆಗೊಡುವುದಾದರೆ ಮತ್ತು ಕಳೆದು ಹೋದ ರಕ್ತಪಾತ ಯುಗವನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹವಣಿಸುವುದಾದರೆ ಆಗ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪುನಃ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕವೇಳೆ ಇಂಥ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಇಂಥ ವಾದಗಳನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿ ಖಂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಸರ್ವರ ಹಿತ ಮತ್ತು ಏಳಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ: ಈ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಇವೊತ್ತು ಯಾವ ಪ್ರಾಂತವೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿನ ಪಾಳೆಯಗಾರಿಕೆಯ ಯುಗದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಜರ ಯುಗದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತನ್ನ ಗಡಿಯನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನ ತೀರ ಹೆಚ್ಚಿ ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕತೆ ಅಥವಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇವೊತ್ತು ಬೃಹತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸಮಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ, ವೈಯಕ್ತಿಕತೆಯನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು, ನನ್ನ ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ನನ್ನ ಭಾಷೆ, ನನ್ನ ಜನ ಎಂಬ ವಾದ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ—ಒಂದು ವಿಶ್ವ, ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ, ಒಂದು ಜನಾಂಗ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ,

ಅಂದಮೇಲೆ, ಇದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಒಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಷಯಕ್ಕಾಗಿ ರಕ್ತವನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಕಿಡಿ ಕಾರತಕ್ಕ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂದು ನಾನು ಮಹಾಶಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

11-30 A.M.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೇ ಹೊರತು, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದೆಯಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಆಂಧ್ರ ಹೊಸದಾಗಿ ತನ್ನ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಅವರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸ್ಥಳ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ನಮೂದುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತರಚನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನೊಡ್ಡುವ ಮನೋಭಾವ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಬರಬಾರದು, ಬಂದರೆ ಅದು ಖಂಡನೀಯ. ಅವರು ಕರ್ನೂಲಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತದ, ಮೈಸೂರುಪ್ರಾಂತದ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ನೆರವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕು. ನೂತನವಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಲಿರುವ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಆ ಪ್ರಾಂತ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದು ಬರಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವಿರಸ ಮತ್ತು ವೈಷಮ್ಯಗಳು ತಲೆದೋರಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ಸಲ, ನಾವು ಆಸ್ತಿ, ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ತೊಡಕುಗಳು ಬರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಆಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಅಥವಾ ವಂಚನೆ ಮಾಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆಂಧ್ರ ಜನತೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಸುಯೋಗ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರಾಜ್ಯ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತು ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಬಾಂಧವರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂರವರು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ. ಮದರಾಸು ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಆ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮದರಾಸು ನೇರವಾಗಿ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಪಡೆಯದೇ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವಾಗಲಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕೂಡ ರಚನೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ದಾಮೋದರ್ ವ್ಯಾಲಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಈ ವಿವಾದವನ್ನು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಜೈಲುಗಳು, ಇವುಗಳ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೂತನವಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಲಿರುವ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ವರ್ತಿಸುವುದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಇನ್ನೂ ಮಾತನಾಡದೇಯಿರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಲಂಬಿಸಿ ಉದ್ದವಾದ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಾನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯಾದರೂ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ, ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.)

ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪುನಃ ನಾವು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ನೂತನ ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ನಾವು ಆ ಕಾಲವನ್ನು ದಾಟಿಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಾವೇ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಡೀ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದರಂತೆ ಪುನಃ ಹಂಚಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನೂ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಹೊತ್ತು ನಾನು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ, ಕರ್ಣಾಟಕದ ಪುರಾಣ ಇತಿಹಾಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೊಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸದ ಪುರಾಣದ ಕೊರತೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೊರತೆಯಾಗಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಆ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ. ನಮ್ಮ ನೂತನ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದೆಂದು ಅದನ್ನು ಈಗ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನೂತನವಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಲಿರುವ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯನ್ನು ಬಯಸಿ, ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಗೂ ಇದೇ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಮಾಡಲೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣ (ಆನೇಕಲ್—ಹೊಸಕೋಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿತವಾಗಲಿರುವ ಈ ಆಂಧ್ರರಾಜ್ಯ ಮಸೂದೆಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ಸೇರಲಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ಪೊಟ್ಟಿ ಶ್ರೀರಾಮುಲೂರವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಯಾಯಿತೆಂಬುದು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಧಾನ ಸಚಿವರಾದ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹ್ರೂರವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾವಿನ್ಸಿನೊಳಗಿದ್ದ undisputed areas ಎಂದರೆ ಯಾರ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಾಗ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಜಸ್ಟಿಸ್ ವಾಂಛೂರವರನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಸಚಿವರು ನೇಮಿಸಿದ್ದು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಜಸ್ಟೀಸ್ ವಾಂಛೂರವರ ವರದಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಂಥ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಕೂಡಲೇ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದುದರ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆಯಿತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಈ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯುದ್ಭವಿಸಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಎದ್ದಾಗ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಮಿಶ್ರಾರವರನ್ನು, ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಅವರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಆದನಂತರ, ಈಗ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಒಟ್ಟು ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಧಾನ ಸಚಿವರಾದ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹ್ರೂರವರಿಗೆ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಇರುತ್ತದೆಂಬುದೂ ಸಹ ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಪೊಟ್ಟಿ ಶ್ರೀರಾಮುಲೂರವರು ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ಆ ಆಂಧ್ರದ ರಚನೆಯು ಕೂಡಲೇ ಆಯಿತು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಅವರು ಚಳವಳಿ ನಡೆಸಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂತು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದವರು ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದೇ ನಿಶ್ಚಿತ ಮನೋಭಾವದಿಂದ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ನಡೆದರೆ ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಆದೀತೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೊಂದಿದವಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ನಮಗೆ ಸೇರಿದರೂ ಇದು ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕವೂ ಅಲ್ಲ, ಇತ್ತಲಾಗಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಅದರ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಜನರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಆಸೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಎಂದರೆ—ಆಲೂರು, ಆದವಾನಿ ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ—ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದೂ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದೂ ಶ್ರೀಯುತ ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂರವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಮತಿಯಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ.—'ಸೇರಿದರೆ' ಎಂದು ಅಲ್ಲ. "ಸೇರಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣ.—ಆದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಭಾಷಾವಾರು ರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಈಗ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವೂ ಸಹ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲಾ

ಗಲಿ ಸೇರಲೇಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಇದರ ಪ್ರತೀಕಾರವೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸೇರತಕ್ಕ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 7,73,712; ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳು 541; ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸುಮಾರು 821 ಚದರ ಮೈಲಿಗಳು; ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು ಈಗ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಈ ಬಳ್ಳಾರಿಯೇನೂ ತೀರಾ ಅಷ್ಟು ಹೊಸದಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶ ನಮಗೆಲ್ಲ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಗಂಗರಸರು, ಹೊಯಿಸಳರು ಮತ್ತು ಬಲ್ಲಾಳರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಹೈದರ್ ಟಿಪ್ಪೂ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪುವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷರು ಸೋಲಿಸಿದನಂತರ ಆಗ ಈ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಮ್ಮ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತು. ಬಳ್ಳಾರಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನವರೂ ಒಂದೇ ಕನ್ನಡಮಾತೆಯ ಮಕ್ಕಳು. ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅಗಲಿಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಈಗ ಒಂದೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಒಟ್ಟುಗೂಡುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ, ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಇದರಿಂದ ಅನಾನುಕೂಲವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಇದರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸುಮಾರು 21 ಲಕ್ಷ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಮಗೆ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದುದೇ ಅಥವಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಇದು ಕೇವಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದದ್ದು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ತುಂಗಭದ್ರಾ ರಿಜರ್ವಾಯರ್ ಆದನಂತರ ಬಹಳ ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತಾದ ಜಮೀನುಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ನಮಗಿರುವ ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಕೂಡ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರಿಂದ ನಿವಾರಣೆಯಾದೀತು ಎಂಬ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೊಂದಿದವಳಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನೆರವೇರುತ್ತದೆಂದೂ ಭಾವನೆಯು ನನಗೆ ಉಂಟು.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರಾಂತ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 9 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು 500 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗಿಂತಲೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ವಿಚಾರವೂ ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. ವುಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ ಅಲ್ಲಿರುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಯರೋಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಹವಾಗುಣವಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲೊಂದು ಕ್ಷಯರೋಗದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬಹುದು, ಎಂಬ ಭರವಸೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನೀಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬರಲಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಕೂಡ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತತ್ರಾಪಿ ಸಂಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ, ಕಬ್ಬಿಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೋಹಗಳೂ ಕೂಡ ದೊರೆಯುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವ ಸೂಚನೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಪರದೇಶದವರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಅವರಿಗೂ ಸಹ ನಾವು ನಮ್ಮ ಉದಾರತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟೆವು. ಅವರೂ ನಾವೂ ಒಂದು ಸಹೋದರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೆರೆ ಪ್ರಾಂತವಾದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ನೂರಾರು ಮೈಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಉಳಿದ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸೇರಲು ತೊಂದರೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ನಾವು ಈಗ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಪಡತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸುಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸಿ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಆ ಅಂಶವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನೀಗ ಆಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಮಹಮದ್ ಇಮಾಂರವರೂ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಹಿಂದೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದವು, ಈಗ ಅವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೇ ನಾನು ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವು ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡರೆ, ಆಗ ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡರೆ ಆಗ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್.)

ನಾವು ಇದರಿಂದಲಾದರೂ ಒಂದು ಪಾಠ ಕಲಿಯಬಹುದೇ, ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವುಗಳು ಮೈಸೂರಿನವರಾದ ನಾವುಗಳೂ ಅದ ಈ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವೇನಾದರೂ ಅಂಕುರಿಸೀತೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಈ ಮಹಾಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗ, ಅದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನವನ್ನೂ 1799ನೆಯ ಇಸವಿಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯ ಕದನ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಪತನ, ಟಿಪ್ಪೂಸುಲ್ತಾನನ ಸೋಲಾದನಂತರ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅದರ ರೆಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ, ಮೈಸೂರನ್ನು ಒಂದು ಅಂತರ್ಗತಮಾಡಿದ ವಿಷಯ. ಆ ಒಂದು ಇಸವಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅಂಶ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳು ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋದಾಗ ನೈಜಾಮರೂ, ಮರಾಟೆಯವರೂ, ಪರಕೀಯರಾಗಿದ್ದಂಥ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಸಂಪತ್ತು ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆಸಿರತಕ್ಕವರೆಂಬುದನ್ನೂ ನೋಡದೆ ತಮ್ಮ ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನೂ ತೊರೆದು ನೈಜಾಮರೂ ಮರಾಟೆಯವರ ದೇಶವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ಈ 5-6 ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೈಜಾಮರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹೋದವು. ಅನಂತರ ಅವುಗಳು ಮತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಾಗ ಸೀಡೆಡ್ ಪ್ರಾಂತಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು

ಇದರಿಂದ ನಾವಿದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಪ್ರಾಯಶಃ 200 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಸೋಂಕೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದಂಥಾದ್ದನ್ನು, ಸ್ವಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನೇ ಪರರೊಡನೆ ಹಂಚಿದ್ದನ್ನು, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಏನೂ ಯೋಚನೆಮಾಡದೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ನಾನಿದನ್ನು ನಿವೇದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಾದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಬಹುಶಃ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣಗಳ ವೈಖರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿರಸವಾಗಬಹುದು. ಆದರೂ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಆರೇಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಎಲ್ಲಿವೆ, ಯಾವ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೇ ಮರೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ದೇಶವನ್ನೇ ಮರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು 7 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದಿವೆ ನಿಜ. ಬಂದವು ಎಂಬುದೇನೋ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ. 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದರಲ್ಲ, did he conquer that?' ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಬಹಳ ಸೌಜನ್ಯವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಗೆಲವು, ನಷ್ಟ, ಇವುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಲ್ಲ. ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ ನಮ್ಮಿಂದ ಹೋಗಿತ್ತು ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಓದಿದರೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ – ಒಂದು ದೇಶದ ನಾಯಕ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗೆದ್ದು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ, ಸಂಪಾದನೆ, ನಷ್ಟ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಭಾವನೆಗೇ, ಸ್ವಾತಂತ್ರಾಭಿಮಾನಕ್ಕೇ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ದೇಶಾಭಿಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂಥ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಎಲ್ಲೇ ಆದರೂ ಇರಬಹುದು, ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹಿರಿಯರು. ಅವರು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಈಗತಾನೇ ಮಾತನಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣನವರೂ, ರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಾವು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತವನ್ನೂ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಮೇಲೂ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ಕಡೆ ನಾವು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಏಕ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ ಈ ಭಾವನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬೇಕು. ಇದುವರೆಗೂ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅದಾವ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದು ಏಕ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತವಲ್ಲ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತವೆಂದರೆ ಏಕ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತವೆಂದಿದ್ದರೆ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಯಾರೂ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವೊತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶದ ಚೌಕಟ್ಟು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಯಾವ ಪ್ರಾಂತವನ್ನೇ ನೋಡಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರೇ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವಂತೆ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದು ಭಾಷೆಗೂ ಪ್ರಾಂತ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಏಕಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಅನರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಥ ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತವೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಏಕಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತವೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಯಾರೂ ಭ್ರಮೆಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾವಾರು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು, ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ

ವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ನಿನ್ನೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದರು "ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಜನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಇಂದು ವಾಪಸ್ಸು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ನಾವು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸೋಣ" ಎಂದು. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನೂ ಅವರು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ; ಆ ರೀತಿ ನಾವು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಬರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಜನರೂ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡದಿದ್ದರೂ, ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೂ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹರೇ. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಹೇಗೆ ಬಂದಾರು? ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ, ಒಂದಾನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನರು ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಸೌಕರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದರೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ನೀತಿ. ಆದರೆ ನಾವೀಗ ಆ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ತತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಹೊಸ ಹದ್ದುಬಸ್ತನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾವಾರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೇ ಯಾರೂ ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾನು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇನೋ ನಾನು ಕೇವಲ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ವಿರೋಧಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ಈ ಆಂಧ್ರ ಮಸೂದೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಬಂದಂತಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಂತೆ ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ಭಾವನೆಯೂ ಬಂತು. ಕೆಲವರು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು, ಕೆಲವರು ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು. ಹಾಗೆ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದವರು ದೇಶವನ್ನು ಅಗಾಧವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತವೆಂಬುದನ್ನು ತಪ್ಪರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಅದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿವೆ! ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರಕ್ತ ಚೆಲ್ಲುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಈ 7 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದೆಂದರೇನು? ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ 16-17ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ನಾನಾ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟುಕೊಂಡಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ! ಇದೇನು ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಗೆಲುವಿನಹಾಗೆ ಭಾವಿಸತಕ್ಕಂಥದೇ! ನಮ್ಮ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು? 7 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದರೇನು, ಇಲ್ಲಿದ್ದರೇನು? ತುಂಗಭದ್ರೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಮಾತಾಡಿದರೂ ಅದರ ಜಾಗವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸರ್ವೇಶ್ವರನೊಬ್ಬನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರುಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ನನಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾವಾರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಏಕಭಾಷಾ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೆಂದು ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾತನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಜನಗಣನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ನಿಜವಿರಬಹುದು. ಅದೊಂದನ್ನೇ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಇವೊತ್ತು ಅವರನ್ನು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಕ್ಷಣವೇ ಅದರಿಂದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ ಬರಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ, ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಈ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಆ ಜಿಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಇದೆ? ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ನನಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಎಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಆಸೆ ಪಡುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಅವರು ಹೋಗಬಹುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಕರ್ನೂಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ, ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯ.

12 NOON.

ಮೊದಲೇ ನಾನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿದಹಾಗೆ, ಈ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಈ ತೊಂದರೆ ಬಂತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವುದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮದರಾಸು ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪ್ರಕಾಶಂರವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎದ್ದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಂದೇ. ಇದುವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಮದರಾಸು ವಿಭಜನೆಯಾಗಿದೆ, ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇಕೆ ತರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ವಿರಸವಾಗಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿಯಿದೆ. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸದೇಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ, ಇದರಲ್ಲಡಗಿರುವ ಇತರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಆರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರು; ಆ ಮೇಲೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ವಾಂಛೂರವರನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ್.)

ನೇಮಿಸಿ ವರದಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಒಂದಂಶವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆನ್ಸಸ್ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಇತರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಭಾಷಾವಾರು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಈ ಏಳನೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಬಂದಾಗ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇಕೆ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣವಾದನಂತರ ಉಳಿದ ಭಾಗ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ. ಮದರಾಸಿಗೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ, ಇವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮದರಾಸಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬರುವವರೆಗೂ ನಾನು ಇದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು, ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಉಳಿಯತಕ್ಕ ಮದರಾಸು ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಬಳ್ಳಾರಿಯವರು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ, ಇದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರ, ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ದೊಡ್ಡವರಿಗೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಭಾಷಾವಾರು ವಿಚಾರವನ್ನು ಬೇರೆ ಇಡೋಣ. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಆಡಳಿತ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದುದು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂರವರು ಹೇಳಿದ ಮೂಲಭೂತದೃಷ್ಟಿಯೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತದ ಯೂನಿಟ್ ನಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ, ಕಡಮೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ, ಆಡಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸೌಕರ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುಂತಾದ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಈಗ 9 ಜಿಲ್ಲೆಗೊಳಪಡತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದೆ, ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಇದು viable administrative unit ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಎಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಬರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ, ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಖನಿಜಸಂಪತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇರಲೇಬೇಕು. ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಾಗಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಇರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಾಭ ಅಥವಾ ನಷ್ಟ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೋಗಲೇಬಾರದು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಬೇಕು. ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಕ್ಷಾಮ ಬಂತು. ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಹೋದ ವರ್ಷ ಬಂದ ವರಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಯಿತೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಾ? ಲಾಭವಾಗಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು. ದೇವರ ಕೃಪೆ ಬಂದರೆ, ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪತ್ತು ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ, ಎಂಥಾ ಬೀಡು ಭೂಮಿಯೂ ಫಲವತ್ತಾಗುತ್ತದೆ! ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಈ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ಆಂಧ್ರ ತಮಿಳು, ಮೈಸೂರು, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇರಲೇಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಲಾಭನಷ್ಟವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಾರದು. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಮೈಸೂರು ಇನ್ನೂ ವಿಶಾಲವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು, ಬೇರೆ ಸಮಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಇದರ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಭಾಷಾವಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ದೂರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮಿತಿ ಇರಬೇಕು. ಹಿತಮಿತವಿರಬೇಕೆಂದು ದೊಡ್ಡವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತು, ಅದನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಡಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅನುಕೂಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ, ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಸೇರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸೌಕರ್ಯದದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವವರ ಸೌಕರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಬರೀ ಭಾಷೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ತೆಲುಗರು ಮತ್ತು ತಮಿಳರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ನಮಗೆ ಸೇರುವುದು ಆಡಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾವೇ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರನ್ನು ಅದಕ್ಕೇ ಕೇಳಿದೆ, ನೀವೇನು 'ಗೆದ್ದಿರಾ' 'conquer ಮಾಡಿದಿರಾ' ಎಂದು. ಮೈಸೂರು ದೇಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ನಮಗಿಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಗಾಂಧಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬರಬಾರದು. ಆದರೆ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ತಾವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಲು ಬರುವುದಾದರೆ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಬಾರದು, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಯಾವಾಗಲೂ ಉಂಟು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಇದುವರೆಗೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ administrative unit ಎಷ್ಟರವರೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೊಡನೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ದಿವಸ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವವರೆಗೂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೆಂದು ಯಾರಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ಭಾರತವನ್ನು ಒಂದೇ

ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಏಕಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ? ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೆ ? ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವಾದಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಒಂದು ಪ್ರವಾಹದ ಹಾಗೆ. ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ವಾದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವಾಹ, ಇದರ ಮುಂದೆ ನನ್ನಂಥವನು ಒಂದು ಕೋಲನ್ನೂರಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತೇನೆಂದು ನಿಂತರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ನಾವು ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿದರೆ ನೀರು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಉರುಳಿಹೋಗುತ್ತದೆ, ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪ್ರವಾಹ ಹೋಗಲಿ, ನಾವು ತಲೆಬಗ್ಗಿಸಿ ನಿಲ್ಲೋಣ, ಹೋದಮೇಲೆ ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರೋಣ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕನ್ನಡರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಆದರೂ ಕೂಡ, ಭಾರತವನ್ನು ಭಾಷಾವಾರು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅನುಕೂಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ನೋಡಿ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲಿ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಲಿ. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ತತ್ವವೇ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡುವುದು.

ಶ್ರೀ ಮುಲ್ಕ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿ.—ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್.—ಅದೇ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ; ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಹಾಗೆ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವೆಂದರೆ, it is not empire but it is a federal state, decentralisation, ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮಹಾಜನರಲ್ಲಿ ನಿವೇದನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂಥ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ ಹೋಗಲು ನಡೆದಂಥ ಹೋರಾಟ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಬಲಿದಾನ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಗ ನಾವು ತಿಲಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗಣ್ಣ (ನಂಜನಗೂಡು).—ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ವೈಯಬಲ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು, ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೆಷ್ಟಿರಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್.—ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ಪದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಬಾಧೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ. ನಾನು ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರ, ಬಿಹಾರಿ, ಬೆಂಗಾಲಿ, ತುಳುನಾಡು, ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಆದರೂ ಕೂಡ ಆಗಲೂ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅದೊಂದು ಕನಸು. ಆದರೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂಬತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 9 ಜನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ ಒಂಬತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರೇ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅವು ಸೇರಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇನ್ನೆರಡು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನೀಗ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಮೂರು ಇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯು ಕ್ಲಾಜುವಾರು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಲೆಜಿಸ್ಲೆಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನೀಗ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು ಲೆಜಿಸ್ಲೆಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಈಗ ನಮಗೆ ಸೇರಲಿರುವ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ಟಾಗಿಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅಂಥ ನಿಷೇಧವೇನೂ ಇರುವಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದರೆ ಬರಲಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಸೇರುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ನಿಷೇಧವಿರಲಾರದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಮಹಾಸಭೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಕೊಡುವುದರಿಂದೇನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ, ಈಗ ಬರಲಿರುವ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪದವೀಧರರ ಚುನಾವಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ L. C.ಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರೇ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಸದಸ್ಯರುಗಳೇ ಇನ್ನುಮುಂದಕ್ಕೂ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರತಕ್ಕ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು, ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ತತ್ವ ಸರಿಯೇ? ಆದಕಾರಣ ನಾವೀಗ ಇವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನಿಯೋಜನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವೈಶಾಲ್ಯ, ನೀತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಒತ್ತಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್.)

ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಏನೋ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಸಂಬಂಧವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಹಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. The matter is very clear. As things now stand, it is a matter of fundamental importance. ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ವಿಚಾರವೊಂದಾಗಲೇ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ತಕ್ಕದ್ದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಚುನಾಯಿತರಾದ ಪೆಪ್ಸು 'PEPSU' ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅವರ ಚುನಾವಣೆ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಆಗ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವರನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಶಾಸನ ಮಾಡಿದರು, ಅದು ಪಾಸಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗ ಯಾರು ಅದರ ಸಹಾಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೋ ಅವರೇ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ಕೇಸು ಇನ್ನೂ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಯಬಿಲಿಟೀಸ್ ವಿಚಾರ. ಈ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ 1.25% ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಪುನರ್ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಅಪ್ಪೈರುಪಟ್ಟ ಮಾಡುವುದರೊಳಗೆ ಇದನ್ನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಪ್ಪೈರುಪಟ್ಟಿಯಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಈ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ, ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಬರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ತೋರಿಸೋಣ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂರವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡರೆ ಈ ಭಾಷಾಪಾರೆಂಬ ಭೂತ ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ? ಅವರು ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ರಕ್ತ ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂಬಮಾತು ಕೇಳಿಬಂತಂತೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನ ಶಾಂತಿ ಬರಬೇಕು. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಅಲ್ಲ, ತೆಲುಗು, ಉರ್ದುಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸರ್ವ ಸಮಾನತೆಗಳಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಒಂದುಗೂಡಿ, ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ನಾವಾಗಿ ನಾವು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರಾಗಿಯೇ ಅವರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬರತಕ್ಕವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಅವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಪತ್ತಾಗಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅನರ್ಥಗಳಾಗಲಿ ಆಗಬಾರದು. ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸ ಸೌಹಾರ್ದಯುತವಾದ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸಲು ನಮ್ಮಿಂದ ಏನೇನು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಆಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಆಸೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಬರುವಂಥ ಅವಕಾಶಗಳು ಬರಬಾರದು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಪಾಸಾದ ಕೆಲವು ಕಾಲದಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಮರೆತುಬಿಡುವುದು ಕ್ಷೇಮವೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೂ ಕ್ಷೇಮ ಮತ್ತೂ ಸರ್ವರೂ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಂತೆ ವರ್ತಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾದೀತೆಂದು ಈ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನಾನು ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

(Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—rose).

Mr. SPEAKER.—Why not the Hon'ble Member have a chance tomorrow as the first speaker? Sri Boranna Gowda will take two minutes and we will close the debate for to-day.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—May I suggest this? I will also have some material to think for the time being. Sri Mulka Govinda Reddy wanted to speak and express some opinion. Therefore, if he speaks, it will be helpful.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—I seek a clarification. Just to-day a Note has been circulated pointing out that the Chief Minister and other friends in the Ministry propose to move a Special Resolution. I think there will be a separate debate on that.

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—Could I then have an opportunity to speak on that Resolution?

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri M. V. RAMA RAO (Tumkur).—On a point of procedure. I want to know whether the debate now is being confined to the first of the three motions appearing on the agenda or whether the debate is covering the motion for consideration.

Mr. SPEAKER.—This is a general debate and it will be so even tomorrow. The motion for consideration will be for the day after tomorrow.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ (ಬೇಲೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಸಭೆಯಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತಂದು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1799ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದೆ ಬೇರೆ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಈ ಇಸವಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಬಹಳಕಾಲ ಸಿರಾ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆಗ್ಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿಗಾಗಿ ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ ಅನೇಕ ಯುದ್ಧಗಳು ಆಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸೇರಿತು. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ 1799ರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಬೇರೆ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತೆಂಬುದು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿದವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಈಗ ಮಾತನಾಡಿದವರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವವರೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ನಿವೇದನೆಯಿಷ್ಟೆ. ಯಾರೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರಾಂತ ಎರಡುಭಾಗವಾಗಿ, ತಮಿಳುನಾಡು–ತೆಲುಗುನಾಡು ಎಂಬುದಾಗಿ, ಆ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಸೇರದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದರೂ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದರೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕೆಲವು ಜನರು-ಆಂಧ್ರ ಮುಖಂಡರು–ಇದು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೇ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಾಂಛೂ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆದಮೇಲೆ ಮಿಶ್ರಾ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳೂ ಆದವು. ಈ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದವಾನಿ, ಅಲೂರು, ರಾಯದುರ್ಗ ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಜನರೂ ಕೂಡ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಅದೃಷ್ಟವೇನಾಗುತ್ತದೋ ಅದರಂತೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ ತಾವೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಾಗಿಯೂ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ತಾವೂ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಈ 7 ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಈ ಜನರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಇಲ್ಲ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅನುಕೂಲ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅನುಕೂಲ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇವು ಎಲ್ಲಾ ಇರುವಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಜನರನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗಾಗಿ ಪೋಲುಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಅವರನ್ನೇಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿರೋಧಮಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಒಂದೇ ಒಂದುಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಹಿಸ್ಸೆಯಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಬಹುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಣ್ಣತಮ್ಮತನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರ ಮಕ್ಕಳು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮ. ಹಾಗೆಯೇ ಇದನ್ನೂ ನಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಇವೊತ್ತು ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೂ, ಮುಂದೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿದೆ. ಅದು ಒಂದು ಫಲವತ್ತಾದ ಪ್ರದೇಶವಾಗುತ್ತದೆ, High Level Channel ಮಾಡಿದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಮಗೆ ಬೇಡ, ಅದು ನಮಗೇಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವವರು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆಡಳಿತ ಸೌಲಭ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನೂ ನಾವು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮಂಗಳೂರು, ಕೊಡಗು, ನೀಲಗಿರಿ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಂತಗಳು. ಆ ಪ್ರಾಂತಗಳೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದ್ದು ಯುಕ್ತ. ಈಗಲೇ ಆ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕಿನ್ನೂ ಅದಾಗಿಲ್ಲ; ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನೂ ಇಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಾಂತವೂ ಕ್ರಮೇಣ ನಮಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನೂ ಆಂಧ್ರರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರಲೆಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರೇನೋ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏನೇ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಿಟ್ಟರೂ ನಾವು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ತಂದೊಡ್ಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ವಿಚಾರ ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ವಿಚಾರವಾದರೂ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜನಗಣತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಾದರೋ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಅಲ್ಲಿನವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡೋಣ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now discussion on the subject-matter of Question No. 144 by Sri N. C. Nagiah Reddy who has given notice of it and which is duly supported by two Members.

Sri N. C. Nagiah Reddy is not present. He has not made any request for the subject being taken up on some other day. Since the member who has given notice of it is himself not here and nobody has requested me to be

(MR. SPEAKER.)

allowed to put any question regarding it, the matter is dropped.

The House will now rise for the day and meet to-morrow at 8–30 A.M.

The House adjourned at Thirty Minutes past Twelve of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Friday the 24th July 1953.

WD 4516—GPB—500—16-2-54